

Opgave 1 Kroatië toegetreden tot de EU

Bij deze opgave horen de teksten 1 tot en met 3 en figuur 1 .

Inleiding

Kroatië is een van de staten in de Balkan die voorheen tot Joegoslavië behoorden. In 1991 verklaarde Kroatië zich onafhankelijk. In het oosten van Kroatië woedde na 1991 een heftige burgeroorlog. Etnische Serviërs die woonden in de oostelijke provincies van Kroatië vochten tegen de Kroaten. De burgeroorlog eindigde in 1995 met het verdrijven van de meeste Serviërs uit het land.

In 1992 erkenden de lidstaten van de Europese Unie Kroatië. Sinds 2004 was Kroatië kandidaat-lidstaat van de Europese Unie en op 1 juli 2013 is Kroatië als 28e land toegetreden tot de EU.

Deze opgave gaat over de onafhankelijkheid van Kroatië en de toetreding tot de EU.

Lees de regels 1 en 2 van tekst 1.

Voordat Kroatië in 2004 kandidaat-lidstaat werd van de EU, was er sprake van staatsvorming.

- 2p 1 Leg uit dat er in Kroatië vóór 2004 sprake was van staatsvorming. Gebruik in je uitleg:
- twee kenmerken van staatsvorming;
 - per kenmerk een gegeven uit bovenstaande inleiding.

Gebruik de regels 1 tot en met 41 van tekst 1.

Bij staatsvorming is sprake van institutionalisering.

- 1p 2 Leg aan de hand van een voorbeeld uit tekst 1 uit dat er in Kroatië sprake is geweest van institutionalisering.

Gebruik de regels 42 tot en met 67 van tekst 1.

Minister Vesna Pusic verdedigt het besluit dat de EU de Nobelprijs voor de Vrede heeft gekregen.

Internationale verhoudingen en het gedrag van staten kunnen beschreven en verklaard worden met behulp van verschillende theorieën: realistische theorieën, liberale theorieën, marxistische theorieën, sociaal-constructivistische theorieën en politiek-psychologische theorieën. In haar redenering lijkt Pusic impliciet uit te gaan van enkele van deze theorieën.

- 4p 3
- Noem van twee theorieën over het gedrag van staten een kenmerk dat te herkennen is in tekst 1.
 - Geef bij elk kenmerk van deze theorieën een voorbeeld uit de regels 42 tot en met 67 van tekst 1.

De Europese integratie is begonnen om een einde te maken aan de talrijke en bloedige oorlogen tussen buurlanden, die hun hoogtepunt kenden in de Tweede Wereldoorlog. Om veiligheid en stabiliteit in Europa te realiseren verenigden in 1950 zes Europese landen zich economisch en politiek in de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal. Dit was de voorloper van de Europese Unie (EU). De EU is door de jaren heen sterk gegroeid. Inmiddels telt de EU 28 lidstaten.

- 3p 4 Leg uit dat zowel de ontwikkeling van de Europese samenwerking
- op economisch gebied
 - als op politiek gebied
- heeft bijgedragen aan het proces van globalisering.
Gebruik in je antwoord een hoofddoel van de Europese samenwerking.

Gebruik tekst 2.

Wanneer en hoe naties ontstaan, is een punt van wetenschappelijke discussie tussen twee scholen: de modernistische school en de nationalistische school (critici van de modernistische school).

In 1991 verklaarde Kroatië zich onafhankelijk en werd het een natiestaat.

- 2p 5 Leg uit volgens welke school er in de gebieden die onder Kroatië vallen al vóór 1991 sprake was van natievorming.
Gebruik in je uitleg:
- twee kenmerken van die school en
 - bij elk kenmerk een gegeven uit tekst 2.

Kroatië is vanaf juli 2013 lid van de EU. Dit lidmaatschap heeft gevolgen voor de machtspositie van Kroatië binnen Europa.

Stelling: de macht van Kroatië in Europa is met de toetreding tot de EU toegenomen.

- 2p 6 Geef een argument **voor** deze stelling.
Gebruik in je antwoord:
- de rol van de Raad van de Europese Unie en
 - het kernconcept macht.
- 2p 7 Geef een argument **tegen** deze stelling.
Gebruik in je antwoord:
- de rol van de Raad van de Europese Unie en
 - het kernconcept macht.

Gebruik tekst 3.

Nederland stemde in met de toetreding van Kroatië tot de EU. De toetreding komt overeen met de uitgangspunten van het Nederlandse buitenlandbeleid.

- 2p 8 Leg uit dat de instemming van Nederland met de toetreding van Kroatië tot de EU overeenkomt met twee uitgangspunten van het Nederlandse buitenlandbeleid.
Geef bij één uitgangspunt een voorbeeld uit tekst 3.

Opgave 1 Kroatië toegetreden tot de EU

tekst 1

Interview Vesna Pusic¹⁾: 'Nu wij EU-lid worden is niemand euforisch'

Staatsvorming is het aller-
belangrijkste van onze toetreding.
Het heeft ons gedwongen om al onze
instituties tegen het licht te houden
5 en te hervormen. We konden ons er
niet vanaf maken, zoals hier in de
regio gebruikelijk is. Als we op 1 juli
2013 toetreden, zijn we daar ruim
twaalf jaar mee bezig geweest. Toen
10 we begonnen zag de EU er anders
uit en waren wij een ander land.
Bij de eerste uitbreiding met landen
uit Midden- en Oost-Europa in 2004
was iedereen euforisch: het
15 betekende het definitieve einde van
de Koude Oorlog. De toetreding in
2007 van Roemenië en Bulgarije was
pure geopolitiek. Die landen
voldeden niet aan alle criteria, maar
20 de EU wilde ze erbij hebben.
Met ons is strenger onderhandeld. Er
kwamen nieuwe eisen op het gebied
van rechterlijke macht en grond-
rechten. We hebben nog twee jaar
25 onder extra toezicht gestaan.
Vergeet niet dat wij straks de eerste
nieuwe lidstaat zullen zijn waar
recent nog een oorlog is uit-
gevochten. Hier zijn hele steden
30 verwoest en 15.000 doden gevallen.
Ik zeg dat niet om zielig te doen maar
om aan te geven welke extra
problemen er waren: verzoening,
wederopbouw, het Joegoslavië-
35 tribunaal.

Nu wij lid worden is niemand
euforisch. Hier niet en in Europa niet.
Het lidmaatschap betekent niet het
einde van onze problemen. Maar het
40 zal ons wel meer stabiliteit en
veiligheid geven.
(...)

De Nobelprijs²⁾ is heel belangrijk. Ik
vind ook echt dat de EU hem
verdiend heeft. Wie daar cynisch
45 over is, moet zich realiseren dat die
prijs niet voor ons is maar voor de
grondleggers van de Europese
eenheid. Mensen die na eeuwen van
vreselijke oorlogen – in het bijzonder
50 de twee wereldoorlogen – iets
uitzonderlijks bedacht hebben.
Politiek en organisatorisch het beste
idee dat de mensheid ooit heeft
bedacht: landen laten samenwerken
55 die eeuwenlang op voet van oorlog
hadden geleefd. Etnische, religieuze,
economische en politieke
aartsvijanden.
Die mensen hebben elkaar weten te
60 vinden. (...) De grondleggers van de
EU hebben een manier gevonden om
oorlog uit te bannen en die manier
werkt nog altijd, lang na hun dood.
Deze prijs is voor hen en voor hun
65 idee. Wij moeten nog maar bewijzen
dat we in hun schaduw kunnen
staan.

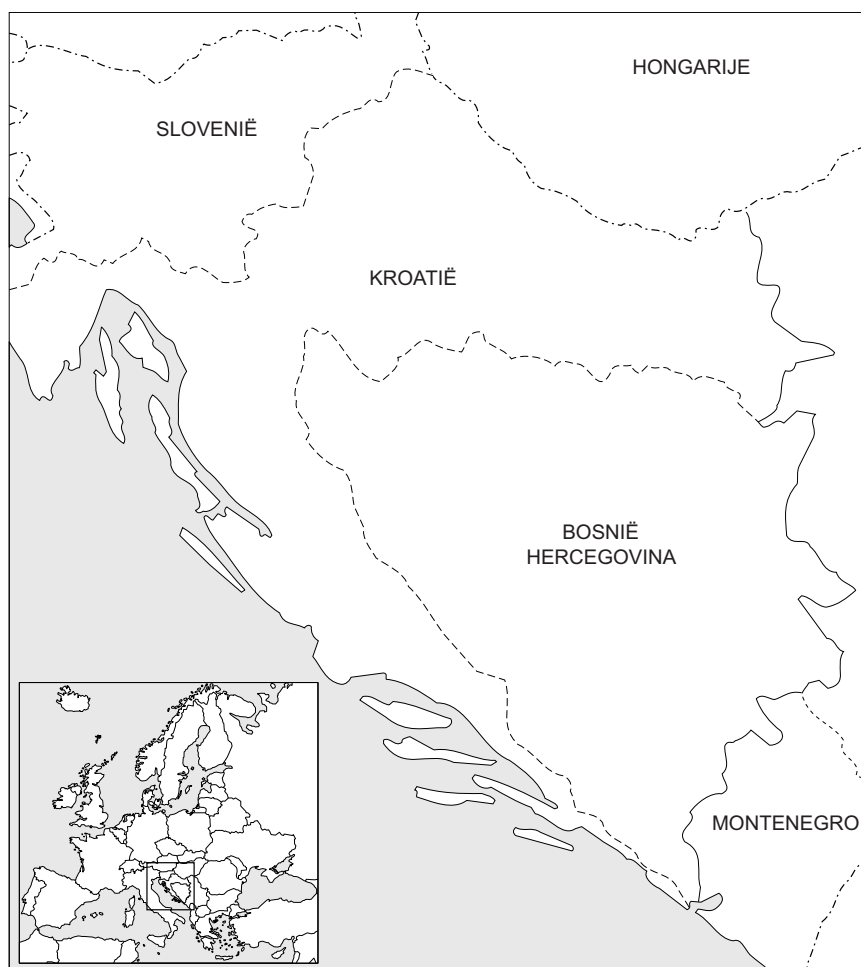
bron: *www.nrc.nl*, 8 december 2012

noot 1 Vesna Pusic (1953) is minister van Buitenlandse en Europese Zaken van Kroatië sinds 2011. Daarvoor was ze elf jaar parlements lid.

noot 2 De Nobelprijs voor de Vrede is een prijs die wordt toegekend aan mensen/organisaties die zich hebben ingezet voor de bevordering van vrede. Deze prijs werd in 2012 toegekend aan de EU.

figuur 1

Kroatië

tekst 2**Kroatië**

EU-lid sinds: 2013; hoofdstad: Zagreb; oppervlakte: 56.594 km²; bevolking: 4.398.150; munteenheid: kuna; Schengengebied: de
 5 verwachting is dat Kroatië in 2015 lid wordt van Schengen.

De Kroaten vormen met 89,6% de grootste bevolkingsgroep. De belangrijkste taal is Kroatisch en de
 10 meeste bewoners zijn katholiek (87,8%).

Het land is sinds 1991 een onafhankelijk land. Tot die tijd maakte het meer dan 70 jaar deel uit
 15 van het voormalige Joegoslavië.

Het hertogdom Kroatië ontstond in de 8e eeuw en werd 200 jaar later een koninkrijk. Het werd decennialang sterk beïnvloed door het naburige
 20 Oostenrijk-Hongarije en kwam van de 15e tot 17e eeuw regelmatig in conflict met het Ottomaanse Rijk.

In 1967 vroegen Kroatische schrijvers om meer autonomie op het gebied van taal en cultuur. Dit
 25 resulteerde in een beweging voor politieke, economische en culturele vrijheden.

In 1971 vroegen demonstranten om
 30 meer autonomie; een beweging die bekendstaat als de Kroatische Lente.

naar: europa.eu en www.bbc.com/news/world-europe

tekst 3**Referendum positief, Kroatië wordt lid van Europese Unie**

Twee op de drie Kroaten willen dat hun land toetreedt tot de Europese Unie (EU). Dat blijkt uit een referendum dat zondag werd
 5 gehouden. Vanaf 1 juli 2013 mag het Balkanland volwaardig lid worden van de Unie.

De opkomst voor het referendum was 44 procent. (...).

Hervormingen

10 Minister van Buitenlandse Zaken Uri Rosenthal (VVD) is tevreden met de

uitslag van het referendum. "Kroatië heeft zich overtuigend uitgesproken voor een toekomst in de Europese
 15 Unie. Ik moedig ze aan door te gaan met de hervormingen."

De EU eist van Kroatië dat het land de corruptie en criminaliteit aanpakt. Als het land dit onvoldoende doet,
 20 kan de kandidatuur nog worden tegengehouden. Als Kroatië wordt toegelaten, is het de 28ste lidstaat van de EU.
 (...)

bron: www.elsevier.nl, 23 januari 2012